מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר עובד מחסן טכני עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של עובד מחסן טכני.

העמודים 2 ו- 3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ - ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3).

עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא עובד מחסן טכני?

עובד אשר אחראי לניהול ולפעילות מחסן טכני, מסחרי או תעשייתי.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- קיימים סיכונים שכיחים הקיימים במרבית המחסנים, מחסני הערובה או מתקני האחסון האחרים. מחסנאים עלולים לפול מסולמות, ממשטחים מוגבהים, או על הרצפה. הם עלולים להיפגע על ידי כלי רכב ובמיוחד על ידי מלגזות, להיפצע עקב נפילת חפצים ממדפים גבוהים, וכדומה. רבים מהמחסנאים מטפלים, דרך שיגרה, במשאות כבדים, מה שעלול לגרום לפגיעות ובמשך הזמן לכאבי גב, יד וזרוע
- הסיכונים להם חשוף המחסנאי תלויים גם בסוג המוצרים והסחורות המאוחסנים במחסן שלו - ברמת הסיכון שלהם מהבחינות של רעילות, דליקות, סיכוני התפוצצות, וכדומה. חשוב ביותר שתנאי האחסון ואמצעי הבטיחות יהיו תואמים את הנדרש מבחינת האחסון של המוצרים והסחורות הנמצאים במחסן.
-

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

נפילות מסולמות ו/או סל הרמה של מלגזה תוך כדי הטיפול בכלי עבודה, מכלים, מוצרים וסחורות ארוזות שונות, המצויים על מדפים גבוהים; ו/או היפגעות כתוצאה מנפילתם של חפצים אלה תוך כדי הטיפול בהם

פציעות כתוצאה מנפילה, החלקה או מעידה על רצפות חלקלקות או מזוהמות בשמן ובגריז

פציעות (לעתים קטלניות) כתוצאה מהפעלה וטיפול במכונות השונות המצויות במחסן, כמו מלגזה

התנגשות בעצמים נייחים או ניידים, כולל מתקני אחסון ומדפים, המצויים באזור האחסון

סיכון של פציעה מכנית/תאונתית הגורמת לחתכים, מכות, פציעות משברי זכוכית, וכו'

פציעות כתוצאה ממאמצי-יתר תוך כדי פעילות של הרמה, משיכה, או דחיפה של חפצים כבדים, ו/או בעת הטיפול (סיבוב, הזזה, וכו') בכלי עבודה, מכלים או חבילות

סיכוני אש והתפוצצות כתוצאה מדליפות של גזים דחוסים או נפיצים, קצרים חשמליים, התפוצצויות של דלקים או כימיקאלים, וכדומה.

חשיפה ל-, או מגע עם, זרם חשמלי (כולל חשמל סטטי)

סיכונים פיזיקליים

היחשפות לרעש-יתר

היחשפות לתנאים אקלימיים קשים (חום או קור קיצוניים, רוחות פרצים, לחות גבוהה, לחץ סביבתי מוגבר או מוקטן, וכו')

חשיפה לטמפרטורה גבוהה בחדר גורמת לעומס חום הקשור בעייפות, בהרגשת אי-נוחות ובמקרים קשים אף להתייבשות

סיכונים האופייניים לחומרים המאוחסנים הספציפיים (כגון: קרינה במתקן אחסון רדיואיזוטופים), או לתנאי האחסון (כגון: קור-יתר במחסן קירור).

חשיפה לתאורה לקויה יכולה לגרום לכאבי ראש, עייפות וגירוי עיניים.

סיכונים כימיים

הרעלה הנגרמת מחומר רעיל הנמצא באחסון, במיוחד מחומרים המשמשים להדברת חרקים ומכרסמים

חשיפה לקוטלי חרקים ממשפחת הפירטרינים עלולה לגרום אצל עובדים רגישים לאסתמה

דלקות עור ומחלות עור אלרגיות, כתוצאה מחשיפה לממיסים אורגניים ואדיהם (רחיצת חלקים בטרי-כלור-אתילן או "ג'נקלין", שימוש בנפט, בנזין, טרפנטין,...)

אלרגיה לשמן (כולל שמני סיכה) ולתוספים פולי-אמינים המשמשים למניעת חלודה

מזהמים שונים המצויים בתוך המחסן, כגון: רדון, עשן סיגריות, ו-VOC מוכרים כחומרים בעלי פוטנציאל של גרימת סרטן.

סיכונים ביולוגיים

חשיפה למיקרואורגניזמים ולתוצרים הרעילים שלהם

חשיפה לצמחים רעילים או גורמי-אלרגיות

חשיפה לחרקים, העלולה להתפתח לתופעות אלרגיות או אנאפילקטיות

סיכון פוטנציאלי למגע עם מכרסמים ועם הטפילים שלהם, דבר העלול לגרום להתפרצות של מחלה מדבקת. 6

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה ובמאמץ חוזר ונשנה בעת עבודה, הרמה, הזזה או נשיאה של שקים ושל חפצים אחרים - כבדים או בעלי נפח גדול (הערה1) 7

תנודות המשפיעות על איבר ספציפי בגוף

גורמי אי-נוחות וסבל פיזיים וכימיים (למשל: זיהום אוויר, ריחות רעים, רעש מפריע, תאורה לקויה, תסמונת הבניין החולה, וכו')

גורמים ארגונומיים ופסיכולוגיים הקשורים בתגובות אדם - מכונה

גורמים פסיכולוגיים וחברתיים הקשורים לאופי העבודה או למקום העבודה, כולל יחסי אנוש, ארגון העבודה, חשיפה לפשע או אלימות הקשורים בעבודה, עבודה במשמרות, וכו'.

רשימת אמצעי המניעה

1. יש לבדוק היטב את הסולם לפני שמטפסים עליו. אין לטפס על סולם רעוע או סולם ששלביו חלקלקים
2. יש לנעול נעלי בטיחות עם סוליות בלתי מחליקות
3. יש ללמוד ולהשתמש בשיטות הרמה והזזה בטיחותיות כאשר צריך להרים משאות כבדים או מגושמים; יש להסתייע באביזרי עזר מכניים עבור ההרמה
4. יש להסתגל לשימוש באמצעי בטיחות ולאופן התנהגות המותאם לטיפול בסיכון הספציפי; לדוגמא: יש לנטר את רמות הקרינה ולהימנע מחשיפת-יתר במקרים בהם קיימת סכנת קרינה; יש ללבוש בגדי מגן נאותים ולציית להוראות הבטיחות הנוגעות לחדרי קור, וכדומה. יש להתייעץ עם איש בטיחות בהקשר לאמצעי מנע ספציפיים
5. יש להתקין מערכת סניקת אוויר יעילה כדי למנוע זיהום אוויר; יש להוסיף מערכת סניקה (אקזוסט) מקומית יעילה במידת הצורך, ואף לשקול התקנת מערכת מיזוג אוויר המותאמת לתנאים המקומיים
6. יש להדביר את המזיקים תוך הסתייעות בביקורים תקופתיים של מדביר-מזיקים מקצועי, או באמצעות ביקורים מיוחדים שלו במקרים של נגיעות-יתר.
7. יש ללמוד ולהשתמש בשיטות הרמה והזזה בטיחותיות כאשר צריך להרים משאות כבדים או מגושמים; יש להסתייע באביזרי עזר מכניים עבור ההרמה.

עובד מחסן טכני

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)
עובד מחסן; אפסנאי; פקיד-מלאי.

הגדרה ו/או תאור העיסוק
מבצע אחת או יותר מן המטלות של קבלה, אחסון והפצה של כלים וציוד בתוך חצרים של מפעל. מעביר את הפריטים מאזורי הקבלה או הייצור לשטחי האחסון או לאזורים אחרים בצורה ידנית, באמצעות עגלת-יד או על ידי עגלת-יד חשמלית. ממיין וממקם את הכלים או חלקי הציוד על גבי עגלות, מדפים, או בתוך תאי אחסון, בהתאם לסדר שנקבע מראש, כמו גודל, סוג, סגנון, או קוד של המוצר. ממלא הזמנות-רכישה, פקודות-עבודה, או בקשות לכלי עבודה, ציוד, או פריטי מלאי אחרים ומפיץ אותם לפועלי הייצור או לעובדי קו הייצור. מסמן את הכלים והציוד במידע מזהה, תוך שימוש בסטנסיל, עפרון או מכשיר סימון אחר. פותח חבילות, ארגזים, ומכלים אחרים, בעזרת כלי-יד. מסדר את החלקים שבמלאי בהתאם לסדר שנקבע עבור פעילות ההרכבה המבוצעת על ידי עובדים אחרים. בודק את המצב הפיזי של מחסן הערובה ושל הציוד ומכין הזמנת עבודה עבור תיקונים ורכישות הדרושים עבור החלפת הציוד. יכול להשתמש במחשב לשמירת הרשומות. עשוי לנהוג בעצמו את כלי הרכב כדי להוביל את הפריטים המאוחסנים ממחסן הערובה אל המפעל [לפי DOT].

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות
מפקח/משגיח/מנהל/עובד-מחסן ערובה; עובד מחסן ציוד צילום (הסרטה); עובד חדר-קירור; עובד מחסן שמנים; פקיד מלאי – מרתף יינות; וכו' (מתוך DOT); מנהל מחסן-חלפים; פקיד הזמנות; פקיד משלוח וקבלה; וכו'.

מטלות
אחסון; אישור; איתור; ארגון; אריזה; בדיקה (התאמה, מלאי, נתונים. סחורה,...); בדיקה; בחירה; ביצוע; ביקורת; דיווח; הטחה (איכות); הובלה; הורדה; הזמנה (ציוד, מוצרים, מלאי,...); החלפה; הכנה (רשימות מצאי,...); הנחה; הסעה; הספקה; העברה; העמסה; הפעלה (מערכות מחשוב ומערכות רובוטיות); הפצה; הרמה והצבה (מוצרים על המדפים); התאמה; זיהוי; חידוש (מלאי); טיפול; כתיבה; מיון; מחשוב; מילוי (הזמנות,...); מיקום; נהיגה; ניהול (מסמכים,...); ניקוי; סידור; סימון; ספירה (מלאי); עדכון; עריכה; פיקוח; פתיחה; קבלה (סחורות); קביעה (שיטות אחסון,...); קטלוג; רישום; רכישה; שחרור; שילוט; שינוע; שמירה; תאום; תיקון.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש
ארגזים וכלי קיבול אחרים; ארונות; יריעות בד ופלסטיק; כלי העברה ידניים (כפות, מריצות, עגלות-יד,...); כלי העברת נוזלים; מדפי אחסון; מכלים; מלגזות; מנופים; מערכות מחשוב; סולמות; וכו'.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח
בנייה; בתי מלאכה; חקלאות; מחסני ערובה; מחסנים טכניים; נמלים; תחבורה; תעשיות; וכו'.

הערות
1. סחיבה של משאות כבדים עלולה לגרום לכאבי גב ולפצעים של הלוחיות (הדיסקוסים) שבין החוליות של עמוד השדרה

מראי מקום

1. ILO Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 3rd Ed., Vol. 1, pp 235-236, pp, 839-891, 1983
2. ILO Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th. Ed., Vol. 3, pp.102.2-102.5, 102.61-102.65, 1998
3. US Dept. of HEW: Key M.M. et al,(Ed.): Occupational Diseases: A Guide To Their Recognition, 1977.